

IMPACTUL GLOBALIZĂRII ASUPRA FENOMENULUI MIGRAȚIEI INTERNAȚIONALE

Sandu FRANGULEA,

doctorand,

Institutul de Istorie, Stat și Drept
al Academiei de Științe a Moldovei

SUMMARY

Human migration is a major social phenomenon in the contemporary world. The increasing number of "forced" migrants (refugees, trafficked persons) and labor migrants, the continuous accommodation of the migration flows to the demand of the international labor market, as well as the increasing role of international instruments in managing this process marks the essence of the phenomenon of international migration. Globalisation has changed the character of international migration. Migrants may move more easily and quickly and can maintain contact with home, even if they are on the opposite side of the globe. As a result, the flow of people is more complex and diverse. In this article the author analyses the impact of globalization on international migration.

Globalizarea începe să ne transforme încet - încet într-un tot. Trăim într-o perioadă în care industria, economia, politicul, cultura, războaiele, mass-media nu mai au doar influențe locale. Nivelul tehnologic general a înregistrat o creștere atât de importantă și de semnificativă, cu o diseminare uluitoare de rapidă, încât a devenit un fenomen cu impact global. Tehnologia informației care s-a dezvoltat spectaculos în ultimele două decenii a tăcut posibilă conexiunea în timp real între oameni și popoare.

Conceptele de informație, cunoaștere, profit au început să aibă alte dimensiuni în condițiile vitezei informației pe o piață de desfacere mondială. Totul a început să devină previzibil și putem avea foarte ușor o imagine clară și globală asupra lumii. Evenimentele petrecute la mii de kilometri distanță încep să ne influențeze și nu ne

mai sunt chiar indiferente. Ele ne determină să plecăm, să migram în alte țări, zone, regiuni sau continente pentru a fi asemeni celor pe care îi vedem la televizor sau pentru a scăpa de conflicte armate sau regimuri totalitare.

Dezvoltarea fără precedent a transporturilor și accesibilitatea pe care o conferă acestea fac posibilă călătoria dintr-un colț al lumii în altul într-un interval orar la care cu câteva zeci de ani în urmă nici nu ne-am fi gândit. Posibilitatea de a călători și de a transporta rapid bunuri și mijloace pe distanțe mari oferă o flexibilitate extraordinară din toate punctele de vedere în contextul globalizării generale.

Corporațiile multinaționale au început să preia înțelesul monopolului unor produse sau anumitor piețe de desfacere, obligându-ne să cumpărăm produse care s-au generalizat

la scară globală. Pentru aceste companii multinaționale distanțele deja nu mai există, ci doar timpul este cel care le mai dă bătăi de cap. Acum putem cumpăra dimineața în Dubai lalele crescute în Olanda și să avem surpriza de a constata că au fost culese chiar în acea zi. Pentru directorul de marketing al Coca-Cola, director în sediul central din SUA, este foarte simplu să afle în orice moment al zilei care este cererea de astfel de produse în întreaga lume, datorită faptului că personalul angajat în distribuție nu mai folosește hîrtia și creionul, ci aparate electronice de ultimă generație, care transmit datele în timp real către subdiviziunile lor teritoriale.

Toate acestea necesită o piață a muncii extrem de flexibilă și o populație la fel de mobilă, cu o pregătire adecvată. Toate acestea schimbă concepte și viziuni, schimbă moduri de percepție de la o generație la alta, de la un individ la altul, schimbă culturi și popoare. Pe unele semne ale acestei flexibilități au început să apară în deceniul al șaptelea al secolului trecut, când industrializarea la scară mondială a început să ia avînt.

Putem spune că anume atunci au început cu adevărat valurile migratorii moderne. Cel puțin, în Europa, atunci au început să migreze masiv populațiile dintr-o parte a continentului în alta, dintr-o țară în alta. Sunt cunoscute valurile de migranți italieni, în special din nordul Italiei, care plecau în acea perioadă să lucreze în Germania. De experiența și de câștigurile lor au beneficiat regiunile din care proveneau, în care s-au întors și au investit, implicit în întreaga Italie.

„Globalizarea este o sursă de noi provocări pentru umanitate. Numai o organizare mondială este capabilă să facă față provocărilor la nivel planetar. Când

acționăm împreună, suntem mai puțin vulnerabili față de catastrofele ce ne lovesc pe fiecare dintre noi”, susținea Kofi Annan. Identificarea și neutralizarea amenințărilor la adresa securității (înțeleasă ca stare de siguranță colectivă) presupun, printre altele, definirea globalizării. De regulă, acest proces este perceput ca făcând referire la chestiuni economice și financiare, o abordare parțial corectă sau parțial greșită dacă avem în vedere că, la nivelul opiniei publice, globalizarea apare ca o uniformizare la scară mondială a nivelului de trai și al celui de dezvoltare.

Globalizarea nu lasă prea multe șanse statelor de a trăi izolat. Pe de o parte, populațiile lor resimt nevoia de a fi reprezentate și conduse pe scena internațională, iar pe de altă parte, evoluțiile dintr-o zonă a lumii au un impact rapid, surprinzător de rapid asupra alteia.

A. Năstase susține că „*ceea ce individualizează actualul model al globalizării este intensitatea și, dacă se poate spune astfel, globalismul ei (în sensul că fenomenul globalizării nu mai lasă astăzi nici un fel de insule virgine în raport cu efectele sale) este un fenomen global și atotcuprinzător*”⁽¹⁾. Sistemul global înlătură tot mai evident normele clasice de organizare, diluează delimitările dintre problemele interne și afacerile externe ale statelor, dintre economie și securitatea națională și nu mai tratează suveranitatea ca o chestiune de „totul sau nimic”.

Efectele globalizării sunt multiple și au intensități variate, ceea ce poate conduce la o integrare și asimilare deplină, necondiționată de către societățile unor state sau la o anumită reticență, dacă nu chiar ostilitate, în acceptarea lor de către altele. Efectele sunt pozitive și negative,

asa după cum însuși procesul ce le generează poate uni sau derbina omenirea. Efectele pot fi economice, politice, militare, culturale, religioase, sociale, demografice și ambientale. Înțelegerea acestor aspecte este importantă pentru că interacțiunea dintre ele poate fi constructivă sau distructivă, poate accelera ritmul și complexitatea transformărilor la nivel global sau, dimpotrivă, le poate reduce.

Caracteristica principală a globalizării o constituie fluxul rapid, în continuă creștere și adeseori generator de discrepante, de bunuri, servicii, persoane, capital, idei, informații, tehnologie, cultură, modă, armament și acțiuni criminale.

Globalizarea creează oportunități deosebite și conduce la progres în anumite domenii:

- piețele financiare și comerciale au trecut în faza de integrare a activității și funcționării lor;

- producția s-a internaționalizat grație firmelor cu activitate globală;

- privatizarea a capătat proporții mondiale;

- noile tehnologii sunt mai ușor de asimilat;

- comunicațiile elimină distanțele și apropie fizic oamenii;

- problemele globale sunt acum parte a conștiinței noastre.

Există însă și fenomene de fragmentare și slăbire a coeziunii sociale; creștere a inegalităților atât pe plan intern, cât și între state; exacerbare a atașamentului din punct de vedere identitar la comunitatea locală sau națională; distrugere a sistemului clasic de ierarhizare a valorilor; proliferare a armamentului și a crimei transnaționale.

Din păcate, efectele negative ale globalizării nu sunt identificate (voit sau nu) de timpuriu sau nu sunt conștientizate

într-atât încât să nu lase spațiu și timp de manifestare forțelor ostile securității la nivel mondial. Așadar, există și un alt aspect al globalizării, mai puțin vizibil, dar foarte periculos pentru ceea ce înseamnă siguranța lumii. Criminalitatea, sub toate formele ei (traficul de armament, de materiale nucleare și de droguri, imigrația ilegală, spălarea banilor), dar și terorismul constituie o amenințare globală, atât prin amploarea de nestăvilit (deocamdată), cât și prin varietatea și, de ce nu, ingeniozitatea mijloacelor de care dispun și pe care le utilizează pentru atingerea propriilor obiective.

Crima organizată și terorismul nu sunt fenomene noi apărute pe scena lumii. Ceea ce este nou este ritmul lor rapid de propagare, amploarea rețelelor ce le susțin sau ușurința cu care eludează legea. Definiția crimei organizate este sursă de controversă între organizațiile internaționale. Grupul de experți asupra crimei organizate din cadrul Consiliului Europei și Comisiei Europene au căzut de acord asupra existenței a patru criterii obligatorii:

- colaborarea dintr-unei sau mai multe persoane;

- conlucrarea lor se face pentru o lungă sau indefinită perioadă de timp;

- aceste persoane sunt suspectate de comiterea unor infracțiuni grave sau chiar au săvârșit asemenea fapte;

- obiectivul acțiunii lor comune este de a obține profit/putere.

Criteriile opționale se referă la:

- obiect/domeniu de activitate propriu/clar definit;

- disciplină internă și control;

- utilizarea violenței sau a altor instrumente în scopul intimidării;

- influență prin corupție sau alte

mijloace, asupra mediului politic, mass-media, structurilor de implementare a legii, administrației publice;

- acțiune la nivel internațional.

Mult timp, crima organizată a prezentat un interes foarte scăzut pentru elementul politic, deși în anii '70 ai secolului trecut începuse să penetreze serios societățile occidentale, dar și cele central - și est - europene. Schimbările radicale de la sfârșitul anilor '80 ai secolului trecut au fost primate de rețelele criminale ca o oportunitate în executarea operațiunilor transfrontaliere pe întregul continent și nu numai.

Statisticile arată că în Europa de Vest au sporit considerabil furturile de mașini, infracțiunile economice, spălarea banilor, traficul ilegal de armament și deșeuri radioactive, corupția, infracțiunile legate de imigrație (traficul de persoane și trecerile ilegale de frontieră, falsificarea de vize și pașapoarte, utilizarea ilegală a mâinii de lucru din statele sărace), precum și infracționalitatea legată de prostituție sau alte forme de exploatare sexuală.

În Europa Centrală și de Est, pe lângă tipurile de acțiuni menționate, se practică infracțiunile împotriva proprietății, extorcarea și falsificarea de bani.² Crima organizată internațională a crescut ca amploare, în ultimul deceniu, în parte datorită unor motive proprii (capitalul uman, material și financiar deosebit, perfecționarea continuă a organizării și a modului de operare), dar și datorită exploziei globalizării. În multe state, valorile tradiționale legate de respectul față de autoritate și comunitate au fost înlocuite cu dorința de parvenire individuală cu orice preț, iar multe dintre statele în care se manifestă acest fenomen experimentează democrația pentru prima dată.

Multe guverne sunt mai preocupate, la

acest început de secol, de propria supraviețuire, decât de sursa devizelor. Altele, pentru a facilita comerțul mondial și pentru a-i face față, și-au cosmetizat instituțiile și structurile financiare, au relaxat restricțiile legate de procedurile vamale sau de acordare a vizelor, ceea ce a permis crimei organizate internaționale să se infiltreze cu ușurință în structurile economiei licite.³ În era globalizării, organizațiile situate în afara legii nu mai au nevoie de o bază teritorială de unde să-și coordoneze acțiunile. Revoluția tehnologică a dat posibilitate șefilor de rețele să-și conducă afacerile, indiferent de locul unde se află.

Multe dintre acțiunile lor pot fi duse la îndeplinire prin intermediul rețelei de calculatoare și telecomunicații. Utilizarea transferurilor electronice, accesul liber la Internet și tehnologia de comunicații supersofisticată permit structurilor criminale intensificarea comiterii de infracțiuni cu autori neidentificați, erodându-se, astfel, autoritatea statelor.

Aceasta nu înseamnă însă că s-a renunțat la corupție, mită, înțelegeri secrete sau extorcări. Când toate acestea eșuează, se recurge la violență. Datorită faptului că au existat situații în care organizațiile criminale au avut posibilitatea de a-și demonstra violența ieșită din comun, ca mijloc de apărare a intereselor lor, se poate crea confuzie în discernerea între actele lor și cele ale organizațiilor teroriste.

Singura diferență notabilă dintre ele este aceea că teroriștii sunt mai puțin interesați de profit, ei fiind mai degrabă motivați de fanatismul religios sau ideologic, atacurile lor având ca țintă statul cu ceea ce înseamnă el (instituțiile și reprezentanții lor).⁴

Dreptul la liberă circulație a persoanelor și fenomenul migrației.
Esența măsurii de liberă circulație a

persoanelor, preconizată de actele constitutive ale Uniunii Europene, constă în eliminarea discriminărilor între cetățenii unui stat-membru al Uniunii Europene și cetățenii celorlalte state-membre care se află și muncesc pe teritoriul aceluiași stat.⁵ Aceste discriminări pot să privească condițiile de intrare, deplasare, muncă, angajare sau remunerație. Prin asigurarea unui regim nediscriminatoriu sub toate aceste aspecte se realizează libera circulație a persoanelor în spațiul comunitar.

Libera circulație a persoanelor constituie o parte a conceptului mai cuprinzător – piața internă – care nu poate fi realizată în condițiile existenței unor frontiere interne și ale restricționării circulației persoanelor.

Sensul conceptului de liberă circulație a persoanelor a evoluat mult de la apariția sa, odată cu evoluția reglementărilor comunitare (inițial, acest concept privea persoana care beneficia de dreptul la liberă circulație doar ca agent economic, ajungând în prezent la noțiunea de cetățean al Uniunii).

Cetățenia Uniunii Europene a fost instituită prin dispozițiile Tratatului de la Maastricht, care a introdus în Tratatul CE partea a doua intitulată "Cetățenia Uniunii", cuprinzând art. 8 (17) – 8 E(22). Astfel, conform dispozițiilor art. 8 (17) par.1, se instituie o cetățenie a Uniunii. Este cetățean al Uniunii orice persoană având naționalitatea unui stat-membru, iar potrivit art.8 (17), par. 2 dispune că cetățenii Uniunii se bucură de drepturile și sunt supuși îndatoririlor prevăzute de tratat. Alte dispoziții privind cetățenia europeană sunt cuprinse în art. 255, par.1 din Tratatul CE, care reglementează dreptul de acces la documentele instituțiilor comunitare (Consiliu, Comisie, Parlamentul European).

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene reglementează, în Capitolul V, intitulat "Cetățenie", drepturile ce decurg din calitatea de cetățean european și anume: art.39 – dreptul de a alege și de a fi ales la alegerile pentru Parlamentul European; art.40 – dreptul de a alege și de a fi ales la alegerile municipale; art.41 – dreptul la o bună administrare; art.42- dreptul de acces la documente; art.43 – mediatorul; art.44 – dreptul de petiție; art.45 – libertatea de circulație și de sedere; art.46 – protecția diplomatică și consulară.

Drepturile care decurg din calitatea de cetățean european pot fi clasificate în următoarele categorii: drepturi politice, libertăți cu caracter economic și drepturi-garanții.

Din categoria drepturilor politice (A) fac parte: dreptul de a alege și de a fi ales la alegerile locale (prevăzut în art.8B (19), par.1); dreptul de a alege și de a fi ales la alegerile pentru Parlamentul European (prevăzut în art.8B (19), par.2) și dreptul la protecție diplomatică și consulară.

Din categoria libertăților cu caracter economic (B) fac parte: dreptul la liberă circulație și dreptul de sejur (prevăzut în art.8A (18), par.1); libera circulație a lucrătorilor și accesul liber la locurile de muncă salariate (prevăzută în art.48 (39) din tratat); libertatea de stabilire pe teritoriul oricărui stat-membru care presupune accesul la activitățile nesalariate, precum și înființarea și administrarea întreprinderilor (prevăzută în art.52 (43), alin.2).

Din categoria drepturilor-garanții (C) fac parte: dreptul de petiționare (prevăzut în art.18D (21), alin.1); dreptul de a se adresa mediatorului european (prevăzut în art.18D (21), alin.2), dreptul de comunicare cu instituțiile și organele comunitare și dreptul de acces la documentele Consiliului,

Comisiei și Parlamentului European.

Umanitatea, ca parte integrantă și primordială a vieții terestre, are, ca și aceasta, printre trăsăturile primare, mobilitate. Datorită complexului causal istorico-sociologic, omul reprezintă forma de viață cea mai avansată și cu mobilitatea cea mai mare, raportat la restul viețuitoarelor. În decursul timpului au apărut conexiuni între structura și mișcarea naturală a populației, precum și între acestea și mobilitatea spațială. Existența unor anumite legături între fenomenele populației se datorează atât influențelor reciproce interne de ordin demografic, cât și, în special, acțiunii factorilor sociali și economici specifici unui anumit loc și moment.

Progresul realizat la nivelul statelor dezvoltate și al organismelor internaționale specializate în organizarea și dezvoltarea statisticii demografice moderne a permis aprofundarea mișcărilor de populație. În ziua de astăzi, explicarea fenomenelor socioeconomice nu poate să nu țină seama de modificările pe care progresul tehnic îl produce asupra structurii și mobilității populației.⁶

Cu privire la migrație, cercetările istorice au evidențiat că în perioada timpurie a celor două milenii de creștinism au avut loc multiple deplasări ale unor populații, chiar relativ reduse numeric. Migrația unor populații, pe care literatura de specialitate le definește „invazii barbare”, desfășurate în perioada decăderii Imperiului Roman, nu reprezintă decât deplasarea unor popoare puțin numeroase, aproape toate de origine germanică, spre unele regiuni vest-europene, pe atunci mai bogate și mai civilizate și, totodată, beneficiind de o climă mai blândă.

Aceste deplasări ale populațiilor au

ridicat, printre altele, și problema conviețuirii interetnice, atunci când există deosebiri somatice, religioase, lingvistice și culturale. Ca un paradox, chiar la sfârșitul acestui mileniu se manifestă pe o scară întinsă tendințele regional etnice, minoritățile etnico-lingvistice, făcând eforturi pentru a-și apăra la maximum propria lor identitate.⁷

Trăsătura caracteristică a migrației, începând de la sfârșitul sec. XIX, o reprezintă exodul forței de muncă spre zone atractive din punct de vedere economic. Între a doua jumătate a sec. XIX și primul război mondial au emigrat spre America de Nord aproape 40 de milioane de persoane, cei mai mulți dintre ei venind din Marea Britanie și Germania. Criza economică din 1929 a constituit, de asemenea, ocazia unor deplasări ale populației: mișcarea a încetinit treptat fără să înceteze, iar spre sfârșitul anului 1930 a cunoscut o direcție nouă.

Această „reorientare” a curentului migrator a atins, practic, toate țările tradiționale de emigrație și s-a efectuat într-o perioadă de timp relativ scurtă și perfect stabilă. Mai mult, ea a înregistrat o sporire și pe țări care până atunci erau puțin afectate de acest fenomen, ceea ce a condus la o transformare profundă a naturii problemei. În acest context, asistăm la dezvoltarea chiar a unei imigrații străine în țări care rămân, în principal, țări de emigrație.

O distincție poate fi făcută și între migrația internațională și migrația internă. Migrația internațională se referă la mișcarea persoanelor care pleacă din țara lor de origine sau din țara unde au reședința de obicei, pentru a se stabili în mod permanent sau temporar într-o altă țară. În acest caz este trecută frontiera. Migrația internă are loc în interiorul unui stat, cum

este, de exemplu, migrația rurală către mediul urban.

În ceea ce privește migrația internațională, aceasta poate fi divizată în migrație legală și ilegală. Migrația ilegală, deși nu este nouă, este în creștere și se află cu prioritate pe agendele naționale și internaționale. B. Ghosh sublinia că nu există încă o definiție clară sau universal acceptată a migrației ilegale. Un motiv important pentru acest lucru este acela că neregularitatea sau ilegalitatea mișcărilor migratoare poate fi văzută din diferite unghiuri.⁸

În opinia acestui autor, migrația ilegală, ca fenomen în sine, este considerată din perspectiva țărilor de destinație noi, adesea asociind migrația ilegală cu intrarea, șederea sau munca ilegală într-o țară; în această situație, migrantul nu are autorizarea necesară sau documentele necesare în conformitate cu reglementările privind intrarea, șederea și/sau munca în țara respectivă. Oricum, ilegalitatea în mișcările migratorii poate apărea și în țara de proveniență, de exemplu, atunci când o persoană traversează frontiera, fără a avea un pașaport sau document de călătorie valid, ori nu îndeplinește cerințele de a părăsi țara respectivă.

Ca atare, migrația ilegală este un termen larg și flexibil, adesea folosit fără precizie, însă, în general, înțeles să acopere acele deplasări care „au loc în afara cadrului obișnuit de norme din țările de plecare, tranzit și primire”.⁹ Dimpotrivă, termenul de „migrație legală” se referă la migrația care are loc în conformitate cu legislația țărilor în cauză.

Migrația este voluntară atunci când persoanele implicate se deplasează din propria inițiativă. Migrația este forțată atunci când deplasarea persoanelor are loc

ca urmare a unor evenimente deosebite, cum ar fi calamități naturale, războaie, conflicte interne, persecuție din partea reprezentanților guvernului etc.

Migrația forțată presupune intervenția unei forțe exterioare voinței persoanelor implicate și care determină deplasarea persoanelor. Există migrație forțată și atunci când, prin înșelăciune, prin inducere în eroare, o persoană sau un grup de persoane sunt atrase și determinate să se deplaseze în alte țări (de pildă, sub pretextul unor locuri de muncă, multe femei sunt obligate să se prostitueze în străinătate). De asemenea, deplasarea persoanelor poate fi individuală atunci când se are în vedere mișcarea la nivel de individ. Aceasta presupune luarea deciziei de migrare de fiecare persoană în parte și, totodată, alegerea căilor și mijloacelor de migrare, de regulă, întinzându-se pe perioade lungi de timp.

Migrația în masă sau colectivă presupune mișcarea concertată a unui număr mare de persoane, chiar colectivități întregi, fiind generată, de regulă, de calamități naturale, războaie sau conflicte interne deosebit de violente. În timp ce migrația individuală presupune deplasarea voluntară a persoanelor pe distanțe mari, de regulă, prin trecerea mai multor frontiere până la locul de destinație, migrația în masă are loc, de regulă, prin deplasarea până la locul cel mai apropiat care oferă protecție împotriva cauzelor care au determinat-o.

Acest tip de migrație provine din țările lumii a treia, unde suprapopularea are dimensiuni mult mai mari, spre țările capitaliste dezvoltate, cât și spre țările în curs de dezvoltare detinătoare de capital. Acești rătăcitori aflați pe drumurile incertitudinii au mai multe direcții în care emigrează: fie spre Europa Occidentală (africani și mediteraneeni, o parte din indieni

și pakistanezi), fie spre Statele Unite ale Americii (asiatici, latino-americani), fie spre Orientul Mijlociu și țările arabe producătoare de petrol sau Africa de Sud.

În sec. XIX și XX migrațiile intracontinentale de asiatici au înglobat mai multe milioane de chinezi care au emigrat spre toate părțile Asiei de Sud-Est, mai multe milioane de indieni care au plecat să muncească pe plantațiile din Birmania, Sri Lanka și Malayesia, ca și japonezii, care au emigrat spre provinciile de nord-est ale Chinei. În cursul acestei perioade, imigrarea a jucat un rol important în creșterea populației unor țări ca Malayesia, Singapore și Sri Lanka.

În cadrul migrației internaționale un loc central îl ocupă problemele refugiaților. În anul 2003 s-au împlinit 52 de ani de la fondarea instrumentului pentru protecția internațională a refugiaților și anume, Convenția Națiunilor Unite în legătură cu statutul refugiaților. Mai multe țări și organizații regionale și-au reafirmat angajamentul față de Convenție și de protocolul acesteia din 1967, descriindu-le ca instrumente unice și de bază ale sistemului internațional de protecție a refugiaților.¹⁰

La 28 iulie 1951, ziua adoptării Convenției, umanitatea era într-o perioadă de revenire după experiența extrem de traumatizantă a războiului mondial, iar încălcarea drepturilor omului se practica pe scară largă. La baza Convenției s-a aflat preocuparea Comunității internaționale pentru a împiedica repetarea cazurilor de persecuție și lipsă de respect pentru viața persoanei, din perioada războiului. Convenția s-a dorit, în primul rând, să fie umanitară ca structură și să reprezinte o înțelegere a tuturor statelor în problemele refugiaților.

În acest spirit, s-a încheiat în 1967 Protocolul la Convenție. Prevederile Convenției erau valabile pentru toți refugiații și nu numai pentru cei care au fost obligați să plece înainte de anul 1951 sau pentru cei din Europa. De-a lungul timpului, obligațiile prevăzute de cele două instrumente au fost completate, în funcție de dezvoltarea progresivă a reglementărilor internaționale privind drepturile omului.

În plus, cazurile particulare ale unor refugiați din anumite zone ale globului au determinat statele să creeze instrumente specifice de reglementare a statutului refugiaților. Statele-membre au încheiat Convenția privind aspectele specifice pentru refugiații din Africa în 1969, iar statele Americii Centrale, Mexic și Parana, au încheiat Declarația de la Cartagena în 1984.

Ambele instrumente pornesc de la definiția refugiatului din Convenția din 1951, recunoscând aplicabilitatea acesteia la situațiile specifice din zonele lor, incluzând în același timp, în mod explicit, pe cei care emigrează din cauza unor violențe generalizate sau a altor evenimente de tulburare gravă a ordinii publice. Organizația consultativă legală afroasiatică AALCC a aderat în iunie 2001 la un set de principii referitoare la tratamentul refugiaților cunoscute sub denumirea de „Principiile de la Bangkok”.¹¹ Acesta este rezultatul a peste 6 ani de negocieri și pentru multe țări din Asia reprezintă singura declarație oficială referitoare la protecția refugiaților care să aibă aplicabilitate în zonă.

În concluzie, putem menționa că caracterul migrației internaționale s-a schimbat și el odată cu globalizarea. Migranții pot circula mai ușor și mai rapid și pot menține un contact permanent cu

țara de origine, chiar dacă se află în partea opusă a globului. Ca rezultat, fluxul de persoane este mai complex și mai divers. Efectul politic al globalizării poate fi menționat în legătură cu slăbirea controlului guvernamental asupra frontierelor și altor sfere ale vieții. Cererea pentru forța de muncă ieftină și calificată în țările dezvoltate,

ca și în unele state în dezvoltare din Asia, America Latină și Orientul Mijlociu rămâne evidentă în agricultură, industria de prelucrare, construcții, precum și în sectoarele slab remunerate, precum ar fi menajul, asistența medicală la domiciliu și „industria sexului”.

BIBLIOGRAFIE

- ¹ Năstase, A., Bătălia pentru viitor, Editura New Open Media, 2000. - P.259.
- ² International Center for Migration Policy Development, The Relationship Between Organised Crime and Trafficking in Aliens, Raport pregătit de Secretariatul Grupului de la Budapesta, iunie 1999.
- ³ The Global Century. Globalization and National Security – The Sinister Underbelly; Organized Crime and Terrorism, vol.II, partea a IV/a, capitolul 35 (www.ndu.edu/edu/inss/.../globcencont.html).
- ⁴ Ibidem.
- ⁵ V. Duculescu, Noi elemente de integrare europeană în Tratatul de la Amsterdam, București, 1999. - P 23; F. Coman, Drept comunitar european, Editura Planeta, București, 2002. - P. 62.
- ⁶ A. Pescaru, Populație și economie, Editura Științifică, București, 1969. - P. 20-93.
- ⁷ L. Preti, Imigrația în Europa, Editura Tehnică, București, 1993. - P. 9-17.
- ⁸ Ghosh B., Huddled Masses and Uncertain Shores, Insights into Irregular Migration, International Organization for Migration, Martinus Nijhoff, 1998. - P. 1.
- ⁹ Ibidem. - P.9.
- ¹⁰ Consiliul Uniunii Parlamentare Internaționale, Rezoluția la cea de-a 50-a aniversare de la adoptarea Convenției din 1951 privind Statutul refugiaților, Havana, Cuba, 07.04.2001; Adunarea Generală a Organizației Statelor Americane, rezoluție la Protecția Refugiaților, Repatriaților, Persoanelor Integrate din cele două Americi, OEA/SER.P.AG/RES 1832, 05.06.2001; Organizația Unității Africane OAU – Consiliul de Miniștri, Hotărârea de la cea de-a 50-a Aniversare de la adoptarea Convenției, 05.-07.07.2001; Consiliul Uniunii Europene, Declarația de la cea de-a 50-a aniversare, Comunicat de presă 10934/01-28.07.2001.
- ¹¹ Adoptată în 1966 prin ceea ce avea să fie cunoscut ulterior drept Comitetul Consultativ Legal AfroAsiatice AALCC din Bangkok, Thailanda.

Prezentat: 20 aprilie 2010.

Recenzent : Oleg BALAN, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar.

E-mail : sandufrang@yahoo.com